Bankrots

Transnational Restructuring Navigator

Ja uzņēmums vairs nespēj samaksāt parādus un tā darbība tiek pārtraukta.

Kas jums par to jāzina:

- Termini bankrots un maksātnespēja tiek lietoti, lai definētu tiesvedību, kas saistīta ar gadījumiem, kad uzņēmumam nav pietiekamu līdzekļu, lai samaksātu visas savas finansiālās saistības kreditoriem. Šie divi termini var radīt zināmu neskaidrību, jo dažkārt tos lieto savstarpēji aizvietojami. Tā tas ir Eiropas līmenī, kur gan bankrots, gan maksātnespēja attiecas uz vienu un to pašu regulu par **pārrobežu maksātnespēju** (klikšķiniet **šeit,** lai uzzinātu vairāk). Tomēr juridisko terminu lietojums var atšķirties atkarībā no valsts tiesību aktiem.
- Ja notiek bankrots un ir uzsākta uzņēmuma **maksātnespējas procedūra**, tas parasti ir saistīts ar ievērojamiem samazinājumiem un neskaidrībām skartajiem darbiniekiem, uzņēmumu padomēm un arodbiedrībām, kas pārstāv darbinieku intereses. Bankrotējušais/ maksātnespējīgais uzņēmums var būt parādā ārējiem kreditoriem, piemēram, finanšu iestādēm (piemēram, bankām), piegādātājiem un izīrētājiem, tostarp daļējiem vai pilnīgiem maksājumiem par nenomaksātajiem parādiem. Tajā pašā laikā uzņēmumam kā darba devējam var būt iekšēji parādi darbiniekiem, ja tas nav izmaksājis daļu vai visu darba algu un atlīdzību, kas pienākas darbiniekiem. Tā kā procedūras laikā dažādiem kreditoriem būs prasījumi, ir ļoti svarīgi, lai darbinieku prasījumi būtu aizsargāti.
- **Darba devēja maksātnespējas** gadījumā darba ņēmējiem un viņus pārstāvošajām struktūrām būtu labi jāzina **Direktīva 2008/94/EK par** darba ņēmēju aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā.
- Direktīvā ir paredzēti **obligātie standarti attiecībā uz darba ņēmēju prasījumiem** pret darba devējiem, kas ir maksātnespējīgi. Dalībvalstīm ir jāizraugās **garantijas iestāde,** kas pārņems neizmaksātās darba samaksas prasības, un jānosaka sīki izstrādāti noteikumi par garantijas iestādes darbību (klikšķiniet **šeit,** lai uzzinātu vairāk).
- Svarīgi arī zināt, ka, lai nodrošinātu **vienlīdzīgu attieksmi pret visiem darba ņēmējiem**, dalībvalstīm nav atļauts ne noteikt minimālo darba līguma termiņu, ne arī izslēgt līgumus uz noteiktu laiku vai aģentūru darba ņēmējus.
- Attiecībā uz **valsts iestāžu iesaistīšanos**- dažos bankrota/ maksātnespējas gadījumos par trešo personu tiek iecelts maksātnespējas/preventīvās pārstrukturēšanas speciālists (parasti administrators vai likvidators).
- Maksātnespēja var attiekties uz grupu kopumā, bet tā var attiekties arī tikai uz atsevišķām juridiskām personām, kas pieder kontrolējošajam uzņēmumam. Šis apsvērums ir īpaši svarīgs attiecībā uz EWC/SE WC, jo to darbības nosacījumi netiks ietekmēti tādā pašā veidā.

- Bankrots var būt saistīts ar **kolektīvu atlaišanu, slēgšanu** un dažos gadījumos arī **pārņemšanu**.

Jūsu uzdevums ir...

- Paredziet bankrotu/ maksātnespēju savā uzņēmumā, identificējot uzņēmuma krīzes pazīmes. Mēģiniet novērot uzņēmuma vai grupas ekonomisko un finansiālo situāciju un perspektīvu attīstību. Izmantojiet arodbiedrību resursus un informāciju par šo jautājumu Eiropas un valsts līmenī.
- Apkopojiet visu informāciju, kas palīdz izprast ne tikai bankrota ekonomiskos aspektus, bet arī iespējamo vadības "slēpto" motivāciju.
- Kad maksātnespējas procedūra ir noteikta, jūsu uzdevums ir arī:
  - Nodrošināt darbinieku aizsardzību attiecībā uz viņu darba līgumu nepārtrauktību.
  - Nodrošināt, lai nosacījumi, vai uzņēmumi var turpināt darbību maksātnespējas laikā, būtu pieņemami darbiniekiem.
  - Nodrošināt, ka tiek ievērotas darbinieku prasības, piemēram, attiecībā uz algām un atalgojumu.
- Pārbaudiet arī, kā jūsu valsts tiesību aktos ir ieviesta Direktīva 2002/74/EK , ar ko groza Padomes Direktīvu 80/987/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz darba ņēmēju aizsardzību to darba devēja maksātnespējas gadījumā: piemēram, dalībvalstis var noteikt, ka direktīva neattiecas uz uzņēmumu papildu pensiju shēmām. Tām ir arī iespēja ierobežot garantiju iestādes atbildību attiecībā uz summu un laiku. Tomēr tām ir jāattiecas vismaz uz trim darba līguma darbības mēnešiem pirms maksātnespējas dienas - šis minimālais periods var būt daļa no pārskata perioda, kura minimālais ilgums ir seši mēneši.

Transnational Restructuring Navigator

Laika grafika matrica

Pārvaldības pienākumi

Eiropas Uzņēmumu padomes SE Uzņēmumu padomes

- Ja baumas ir patiesas un notiek maksātnespējas procedūra, kas var būt nozīmīga Eiropas darba ņēmējiem tās iespējamo seku ziņā, centrālajai vadībai ir pienākums pēc iespējas ātrāk informēt EUP vai SE WC (skatīt paredzēto lēmumu).

Vietējo darbinieku pārstāvniecības

- Ja baumas ir labi pamatotas un ir paredzēta procedūra, vietējai vadībai ir pienākums pēc iespējas ātrāk informēt vietējos pārstāvjus (skatīt paredzēto lēmumu). Gadījumā, ja ietekme skar vairāk nekā vienu valsti, šāda informācija ir jākoordinē un jāsniedz vienā un tajā pašā termiņā. Tas jo īpaši attiecas uz bankrota/ maksātnespējas procedūras ietekmi uz skartajām valstīm un vietējiem objektiem.

Darba ņēmēju pārstāvji valdē

- Ja baumas ir pamatotas, vadībai būtu jāinformē valdes locekļi par maksātnespējas procedūru un tās iemesliem, kā arī par visiem plāniem, kas ietekmē darbiniekus, ļoti agrīnā posmā.

Darba ņēmēju tiesības un rīcība

Eiropas Uzņēmumu padomes SE Uzņēmumu padomes

- Tiklīdz baumām šķiet, ka tām ir kaut kāds pamats, EUP/ELP DV locekļiem būtu jākonfrontē vadība ar jau iegūto informāciju un jāpieprasa sīkāka informācija, tostarp - vajadzības gadījumā - oficiāla informācija un gatavošanās konsultācijām ar EUP/ELP DV. To var izdarīt kārtējā sanāksmē vai ar izvēlētās komitejas, sekretāra, priekšsēdētāja vai cita pārstāvja starp sanāksmēm starp sanāksmēm starpniecību.
- Sazinieties ar savu arodbiedrību koordinatoru un Eiropas arodbiedrību federāciju, lai nodrošinātu visu iesaistīto arodbiedrību pilnīgu informāciju un sāktu gatavot kopīgu arodbiedrību atbildi.

Vietējo darbinieku pārstāvniecības

- Tiklīdz baumām var šķist kaut kāds pamats, vietējiem darbinieku pārstāvjiem vajadzētu konfrontēt vadību ar jau iegūto informāciju un pieprasīt sīkāku informāciju, tostarp - vajadzības gadījumā - oficiālu informāciju un gatavošanos konsultācijām. To var darīt regulārās vietējo pārstāvju struktūru sanāksmēs vai ar to sekretāra, priekšsēdētāja vai cita pārstāvja starp sanāksmēm starp sanāksmēm starpniecību.

Transnational Restructuring Navigator

To var darīt arī atsevišķi arodbiedrību mecenāti vai attiecīgo valsti pārstāvošie EUP/SE WC locekļi.

- Visa vietējā līmenī iegūtā informācija sistemātiski jādara zināma pārējo valstu EUP/SE WC locekļiem.

Darba ņēmēju pārstāvji valdē

- Darbinieku pārstāvjiem ir piekļuve priviliģētai informācijai, tāpat kā valdes locekļiem ir piekļuve tādai pašai informācijai kā citiem akcionāru pārstāvjiem, un viņiem zināmā mērā vajadzētu būt informētiem par uzņēmuma finanšu stāvokli. Ja ir kādas baumas par iespējamu maksātnespējas gadījumu, kas ietekmē uzņēmumu, un par to vēl nav paziņots valdei, tad šo jautājumu var izvirzīt nākamajā sanāksmē. Ja tomēr šāda informācija jau ir sniegta valdei, tad var nosūtīt signālus EIK, vietējiem darbinieku pārstāvjiem un/vai arodbiedrību amatpersonām par to, ka šāda pārstrukturēšana patiešām tiek gatavota.

Arodbiedrību darbība

Eiropas Uzņēmumu padomes SE Uzņēmumu padomes

- Sazinieties ar attiecīgo ETUF: pārbaudiet un ievērojiet jebkuru spēkā esošu ETUF rīcības kodeksu/politiku, kas piemērojama maksātnespējas procedūras gadījumā, un/vai jebkuru iepriekš spēkā esošu starptautisku pamatnolīgumu vai līdzīgu uzņēmumam specifisku dokumentu.
- Apkopot informāciju par iemesliem, kas varētu izraisīt maksātnespējas procedūru: Vai tā ir naudas plūsmas maksātnespēja (uzņēmumam nav naudas, lai samaksātu, bet ir aktīvi) vai bilances maksātnespēja (ar aktīviem nepietiek, lai segtu parādu). Pēdējai var būt vissmagākās sekas, jo tā var novest pie uzņēmuma likvidācijas.
- EUP koordinatoriem cieši jāsadarbojas ar ETUF un EUP locekļiem attiecīgajās valstīs.

Vietējo darbinieku pārstāvniecības

- Baumas var būt pamatotas vai nepamatotas: iespējams, ir nepieciešama sākotnēja informācijas apmaiņa ar attiecīgajiem darbiniekiem. Darbinieku pārstāvji var arī pārbaudīt publiski pieejamo informāciju internetā (presē, uzņēmuma tīmekļa vietnē u. c.).

Darba ņēmēju pārstāvji valdē

- Dažos gadījumos arodbiedrības amatpersonām var būt pilnvaras uzņēmuma valdē. Ja tas tā nav, tad ir svarīgi cieši sazināties ar darbinieku pārstāvjiem, kas ir uzņēmuma valdē. Tas ļaus ātri pārbaudīt baumas un, ja tās apstiprināsies, sagatavot turpmākos pasākumus (sk. turpmākās sadaļas laika grafikā).

Valsts iestāžu loma

Eiropas Uzņēmumu padomes SE Uzņēmumu padomes

- Šajā posmā valsts iestādes nav iesaistītas. Tomēr jūs varat informēties par iespējamiem piemērojamiem valsts tiesību aktiem un par to, kuras tiesas jurisdikcijā varētu būt maksātnespējas lietas ierosināšana. Tiesvedībai būtu jānotiek tās dalībvalsts tiesās, kurā ir koncentrētas parādnieka galvenās intereses.

Vietējo darbinieku pārstāvniecības

- Šajā posmā valsts iestādes nav iesaistītas. Tomēr jūs varat informēties par valsts tiesību aktiem un dažādiem maksātnespējas procedūras posmiem jūsu valstī.

Darba ņēmēju pārstāvji valdē

- Ja ir būtiska ietekme uz vietējo darbaspēku, kā tas bieži notiek maksātnespējas procedūras gadījumā, darbinieku pārstāvji valdē var būt gatavi lūgt vadību informēt valsts iestādes.

Further reading and resources

BANKROTS

Directive 2008/94/EC on the protection of workers in the event of the insolvency of their employer

Kategorija: Juridiskais

Valoda: Angļu valodā

BANKROTS

Strengthening workers' voices in cases of insolvencies: guidelines and recommendations "more Democracy at work still needed" Elaborated by Syndex Europe, PCG-Project Consult GmbH and GLTPS.

Organizācija(-as): ETUC

Kategorija: Savienības ceļveži

Valoda: Angļu valodā

Transnational Restructuring Navigator